

HADELAND GLASSVERK AS
Postboks 85
3521 Jevnaker

Oslo, 16. februar 2024

Deres ref.:
Henning Flinta

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/2443
2024.0171.miljodir

Saksbehandler:
Tone Line Fossnes

Rapport etter tilsyn 5. februar - 7. februar 2024

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos HADELAND GLASSVERK AS (virksomhetsnummer: 971675101).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomhetens drift av renseanlegg for vann og luft har enkelte mangler
- Avvik 2: Virksomheten har mangler i sin utslippskontroll til vann
- Avvik 3: Virksomheten har mangler i sin oppfølging av fyringsoljetanker
- Avvik 4: Virksomheten har ikke en miljørisikovurdering som inneholder hendelser for miljøet forårsaket av klimaendringer
- Avvik 5: Virksomheten mangler deklarerer til produktregisteret for to produkter

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

HADELAND GLASSVERK AS må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 15. mai 2024.

Dere må betale gebyr

HADELAND GLASSVERK AS må betale et gebyr på 116 800 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Tone Line Fossnes. Merk svaret med saksnummer 2022/2443 og tilsynsnummer 2024.0171.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1:

Virksomhetens drift av renseanlegg for vann og luft har enkelte mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 7
- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, 2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig og 3.3 Utslippssted for prosessvannavløp

Beskrivelse av krav

Internkontrollforskriften gir bestemmelser bl.a. om at det skal være rutiner som skal bidra til å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav – herunder krav til utslipp. Rutinene skal være skriftlige.

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

Avløpsledningen fra renseanlegget skal føres ut i resipienten til minst 5 meters dyp.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Renseanlegg for vann

Virksomheten renser utslippet til vann i et anlegg som består av nøytralisering og felling. Etter vannbehandlingen overføres rensert vann til containere som igjen tømmes i kum utendørs som går ut i Randsfjorden. Det er uvisst hvor utslippsledningen i fjorden ender. Slam som er felt ut i sedimenteringskaret leveres som farlig avfall til godkjent mottaker.

Dette renseanlegget er helt avhengig av nåværende operatør som har gode kunnskaper for god drift av anlegget, bl.a. ved tett oppfølging under drift. Renseanlegget består av diverse utstyr som pumper, slanger med mer og krever flere manuelle operasjoner og mye vedlikehold og ettersyn. Virksomheten har ikke en oppdatert skriftlig rutine som dekker driften av renseanlegget. Det er imidlertid laget ny instruks som beskriver noen erfaringer med hensyn til forbedret drift, men disse er ikke tilstrekkelige til å drifte anlegget dersom operatør er fraværende.

Renseanlegg luft

Virksomheten har et gassvaskeanlegg for å minimalisere utslipp til luft av fluorider. Dette anlegget må slås på ved produksjon. Anlegget ble ikke brukt ved en dags drift/produksjon i januar i år da det var skader på anlegget etter frost. Dette er ikke håndtert i virksomhetens avvikssystem.

Avvik 2:

Virksomheten har mangler i sin utslippskontroll til vann

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Vedtak gjeldende fra 1. januar 2012: Endrede krav til utslippskontroll

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal utføre målinger av utslipp til luft og vann. Målingene skal utføres slik at de blir representative. Årlig rapportering til Miljødirektoratet skal være i henhold til veiledning om rapportering.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Svakhet ved prøvetakingen av vannprøver fra vannrenseanlegget

Hadeland Glassverk tar mellom åtte og ti vannprøver per år fra vannrenseanlegget. De opplyser at de tar ut 1 liter vann fra øverst i sedimenteringskaret som er siste trinn i renseprosessen. Vannet i karet er stillestående. Virksomheten kan dermed ikke godtgjøre at prøven fra sedimenteringskaret er representativ for det aktuelle utslippet. Se også avvik 1.

Manglende vurdering av vannanalyser opp mot korttidsutslippsgrenser

Hadeland Glassverk har korttidsgrenser uttrykt i kg/døgn blant annet for fluor (F). Denne er på 0,25 kg/døgn. Virksomheten har rapportert denne verdien ved å ta et gjennomsnitt av konsentrasjonene over året, multiplisert med total mengde sluppet ut og deretter delt på antall driftsdøgn for renseanlegget. Virksomhetens metode for å beregne korttidsverdien er dermed basert på et snitt over hele året. Dette er ikke i henhold til utslippstillatelsens intensjon om korttidsgrense som sier hvor mye fluor som maksimalt kan slippes ut for et døgn.

Svakhet i rapportering av årlige utslipp til innsjø

Hadeland Glassverk beregner årlige utslipp til innsjø fra vannrenseanlegget ved først å beregne et gjennomsnitt av vannprøvene som er tatt over et år. Deretter blir snittet multiplisert med total vannmengde ut fra renseanlegget. Både utslipp av vannmengde og konsentrasjonen varierer imidlertid til dels betydelig, og dette forholdet blir ikke tatt hensyn til ved en slik beregning.

Manglende prøvetaking

Virksomheten beskriver i måleprogrammet at det skal tas to målinger i utslipp av F til luft per år. I 2023 ble det imidlertid tatt kun én prøve. Ifølge virksomheten skyldes dette is og snø på taket. Tilsvarende var det for prøver fra glassliping av partikulært stoff, hvor det var samme prøvetakerfirma som skulle ha tatt disse prøvene samtidig. Manglende prøvetaking er ikke avviksbehandlet.

Avvik 3:

Virksomheten har mangler i sin oppfølging av fyringsoljetanker

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- forurensningsforskriften kapittel 18, §18-6 d)

Beskrivelse av krav

For å opprettholde en tilfredsstillende teknisk tilstand, skal det etableres og gjennomføres et forebyggende vedlikeholdsprogram for utstyr som kan påvirke fare for forurensning.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

I kjelleren er det to tanker med fyringsolje på ca. 15 m³ hver. Fyringsolje har vært brukt i oljekjelen. Tankene ble sist kontrollert i 2000. Under forrige tilsyn av Miljødirektoratet (i 2018) ble det påpekt manglende forebyggende kontroll av oljetankene og tilhørende røropplegg, og at det er usikkert hvorvidt tankene står på fast dekke eller på berggrunn.

Ifølge virksomheten har det ikke skjedd noe mer med hensyn til fyringsoljetankene, røropplegget og oljekjelen siden tilsynet i 2018. Oljekjelen har ikke vært i bruk siden 2016, og det er lite fyringsolje i tankene.

Per nå er virksomheten fortsatt i brudd med krav til vedlikehold og oppfølging av oljetankene selv om tankene ikke har blitt fylt opp og oljekjelen ikke har vært i drift siden 2016.

Avvik 4:

Virksomheten har ikke en miljørisikovurdering som inneholder hendelser for miljøet forårsaket av klimaendringer

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 6
- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven 8.1 Miljørisikovurdering

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal kartlegge farer og problemer for ytre miljø og på denne bakgrunn vurdere risiko, og utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Hendelser for ytre miljø forårsaket av klimaendringer skal være vurdert, inkludert sannsynligheten for og konsekvensene av dette. Med bakgrunn i denne analysen kan virksomheten vurdere om de bør gjøre tilpasninger for å redusere sannsynligheten for å bli påvirket av endret klima eller konsekvensene av en eventuell påvirkning.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten mangler en skriftlig miljørisikovurdering for mulige hendelser forårsaket av endret og mer ekstremt klima f.eks. flom o.l.

Under tilsynet opplyste virksomheten at de under flomhendelsen i 1994 gjennomførte flere tiltak. Disse tiltakene fikk de nytte av under siste flomhendelse høsten 2023 (ekstremværet Hans). Det foreligger også mye erfaring og enkelte notater etter dette ekstremværet. Virksomheten opplyser under tilsynet at de skal utforme en skriftlig miljørisikovurdering i andre kvartal i år med innhold av slike klimahendelser, og på denne bakgrunn utføre eventuelle tiltak og utarbeide beredskapsplaner.

Avvik 5:

Virksomheten mangler deklareringsregisteret for to produkter

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- deklareringsforskriften § 4

Beskrivelse av krav

Enhver som i Norge produserer eller importerer til Norge 100 kg eller mer per år av et farlig kjemikalie, skal deklarerer kjemikaliet til produktregisteret. Den ansvarlige for deklarasjonen skal uten ugrunnet opphold oppdatere opplysningene i produktregisteret dersom det skjer endringer i informasjonen som kreves. Deklareringspliktige kjemikalier skal være deklarasert til Miljødirektoratet senest når yrkesmessig bruk begynner i Norge.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har deklarasert kjemiske produkter til produktregisteret. Imidlertid var ikke to produkt som har endret sammensetning deklarasert. Dette gjelder de importerte kjemikalier Meng 301C og

Meng 48 C. Vi minner om at dere må bruke samme navnet på produktet i produktregisteret som i sikkerhetsdatabladet og på faremerkingsetiketten.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at HADELAND GLASSVERK AS må betale et gebyr på 116 800 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 4 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 15. januar 2024 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og produktkontrollloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48 og produktkontrollloven § 8. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av HADELAND GLASSVERK AS sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Tilsynet ble gjennomført som en revisjon. En revisjon er en systematisk kontroll av virksomhetens styringssystem. En revisjon omfatter gjennomgang av virksomhetens relevante dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner.

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Åpningsmøte: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner
- Avsluttende møte: Oppsummering med presentasjon av resultatene

Fra Miljødirektoratet deltok

- Tone Line Fossnes
- Annicken Hoel
- Roar Gammelsæter (1 dag)

Kontaktperson hos HADELAND GLASSVERK AS

- Henning Flinta

Personene som deltok fra Hadeland Glassverk under de ulike delene av revisjonen:

Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Avdelingsleder glassblåser	X	X	X
Avdelingsleder sliperi/syreanlegget	X	X	X
Kvalitetsmedarbeider	X		X
Fungerende produksjonssjef	X	X	X
Leder (AMU)/stedfortredende leder	X	X	X
Medarbeider teknisk avdeling	X	X	X

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende HADELAND GLASSVERK AS ble kontrollert under tilsynet:

- Hadeland Glassverk A.S, Jevnaker

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Tanklagring
- Utslipp til vann
- Utslipp til luft
- Grunnforurensning og sediment
- Klimatilpasning
- Kjemikalier (REACH og deklarerings)

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Hadeland Glassverk AS datert 3. mars 1993, endret 5. oktober 2005
- Forurensningsloven og produktkontrollloven
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- Forskrift om deklareringsregisteret (deklareringsforskriften)
- Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Organisasjonskart
- Måleprogram
- Prosedyrer/Instruks, instruks for drift av renseanlegg til luft
- Målerapporter og analyseresultater, utslipp luft og vann, teknisk rapport utslippsmålinger 2023
- Kjemikalieoversikt
- Oversiktskart for utslippspunkter til luft og vann og tankoversikt

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Hadeland Glassverk har ikke lenger punktutslipp fra glassmelting. Antall pottes er betydelig redusert, fra 35 til 6. Utslippet fra denne kilden er nå som diffuse utslipp. Virksomheten har informert i egenrapporten Miljødirektoratet om at det ikke er utslipp og målinger fra glassmelting. Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven er fra 3. mars 1993, endret 5. oktober 2005, og gjenspeiler ikke dette.

Graving i forurenset grunn

Virksomheten opplyser at de ikke har gravd i grunnen og at de kjenner til regelverket omkring dette.

Lagertanker

Under tilsynet i 2018 fikk Hadeland Glassverk avvik knyttet til to tanker på ca. 20 m³ med henholdsvis parafin og fyringsolje som ikke var i bruk. I tilsynet i februar i år verifiserte vi at de to tankene nå er fjernet.

Miljøriskovurderinger

Virksomheten opplyser at de skal utarbeide en skriftlig miljørisikovurdering i andre kvartal i år.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Tone Line Fossnes
tilsynsleder

Kopi til:

- Statsforvalteren i Oslo og Viken
- Jevnaker kommune